

Hvordan lese kommuneregnskap og -budsjett

Folkevalgtopplæring

25. oktober 2023

Direktør virksomhetsstyring og økonomi – Ole Sverre Strand

Bystyret følger opp og styrer kommunens økonomi gjennom i hovedsak tre type rapporter

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Økonomiplan 2023–2026
og årsbudsjett 2023
BYSTYRET 08. DESEMBER 2022

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Tertiær rapport for
Fredrikstad kommune
Januar – august 2023

FREDRIKSTAD KOMMUNE

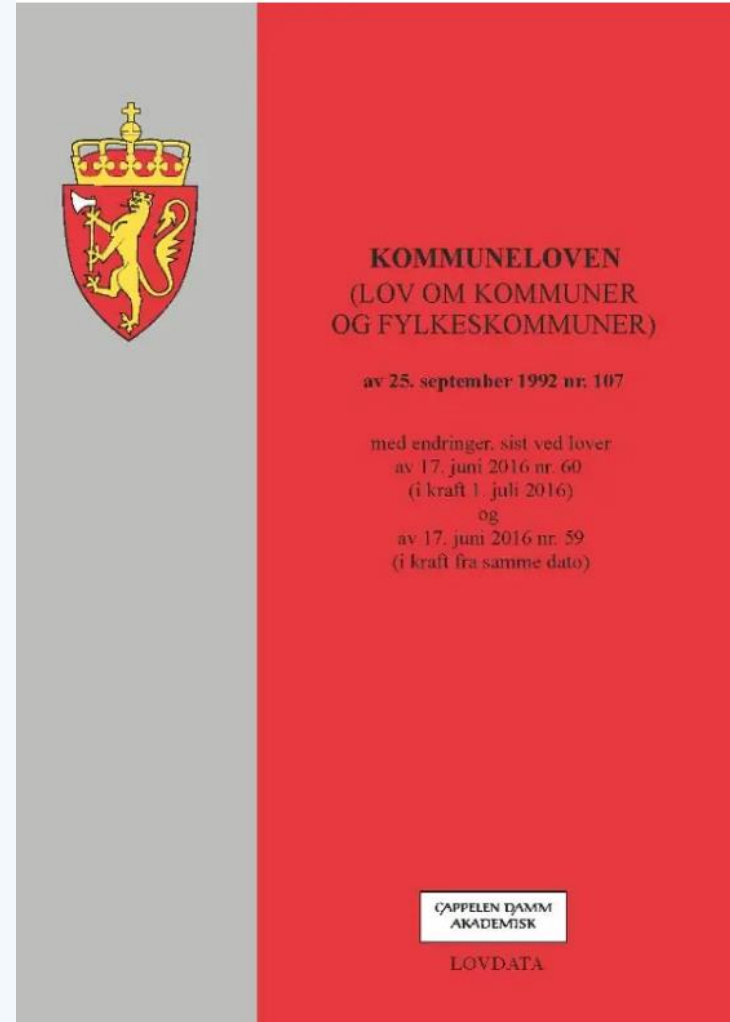
Årsrapport 2022
FREDRIKSTAD KOMMUNE

Kommuneloven kapittel 14 regulerer «Økonomiforvaltning»

- De 22 paragrafene som inngår i kapittel 14 i kommuneloven regulerer i stor grad økonomistyringen av en kommune.
- Lovverket er ikke valgfag.
- Anbefaler alle bystyrets medlemmer om å minimum lese seg raskt gjennom både dette kapitlet, og også andre deler av denne loven.

Noen sentrale paragrafer i kapittel 14 er:

§ 14-1. *Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen*

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

KOMMUNELOVEN (LOV OM KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER)

av 25. september 1992 nr. 107

med endringer, sist ved lover
av 17. juni 2016 nr. 60
(i kraft 1. juli 2016)
og
av 17. juni 2016 nr. 59
(i kraft fra samme dato)

GAPPELEN DAMM
AKADEMISK

LOVDATA

Sentrale paragrafer kapittel 14 forts.:

§ 14-2. *Kommunestyrets og fylkestingets plikter*

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta:

- a. økonomiplanen og årsbudsjettet
- b. årsregnskapene og årsberetningene
- c. finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
- d. regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e. regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

KOMMUNELOVEN (LOV OM KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER)

av 25. september 1992 nr. 107

med endringer, sist ved lover
av 17. juni 2016 nr. 60
(i kraft 1. juli 2016)
og
av 17. juni 2016 nr. 59
(i kraft fra samme dato)

GAPPELEN DAMM
AKADEMISK

LOVDATA

Sentrale paragrafer kapittel 14 forts.:

§ 14-10. *Balanse i økonomiplanen og årsbudsjettet*

1. ledd: All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler.

5. ledd: Årsbudsjettet skal dekke avsetninger som er nødvendige for en god kommunal økonomiforvaltning. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens eller fylkeskommunens økonomiske handleevne.

KOMMUNELOVEN
(LOV OM KOMMUNER
OG FYLKESKOMMUNER)

av 25. september 1992 nr. 107

med endringer, sist ved lover
av 17. juni 2016 nr. 60
(i kraft 1. juli 2016)
og
av 17. juni 2016 nr. 59
(i kraft fra samme dato)

GAPPELEN DAMM
AKADEMISK

LOVDATA

Sentrale paragrafer kapittel 14 forts.:

§ 14-11. *Inndekning av merforbruk i kommunekassen og fylkeskommunekassen*

Et merforbruk i driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen skal dekkes inn året etter at det oppsto. Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppsto, skal det dekkes inn senest det andre året etter at det oppsto.

Kommunestyret eller fylkestinget kan i særlige tilfeller vedta at et merforbruk i driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen skal dekkes inn senest fire år etter at det oppsto. Hvis de samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av å dekke inn et merforbruk etter første punktum vil bli uforholdsmessig store, kan departementet godkjenne et vedtak om at merforbruket dekkes inn over en periode på flere enn fire år etter at det oppsto.

Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppsto.

KOMMUNELOVEN (LOV OM KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER)

av 25. september 1992 nr. 107

med endringer, sist ved lover
av 17. juni 2016 nr. 60
(i kraft 1. juli 2016)
og
av 17. juni 2016 nr. 59
(i kraft fra samme dato)

GAPPELEN DAMM
AKADEMISK

LOVDATA

Tilbake til hvordan dere følger opp den økonomiske utviklingen

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Økonomiplan 2023–2026
og årsbudsjett 2023
BYSTYRET 08. DESEMBER 2022

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Foto: Marianne Hall Pateran

Tertialrapport for
Fredrikstad kommune
Januar – august 2023

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Årsrapport 2022

FREDRIKSTAD KOMMUNE

I disse rapportene er det to hovedtabeller som inneholder hele kommunens driftsøkonomi

Tall i 1000 kroner	Regnskap			Justert årsbudsjett			Avvik ¹⁾ i kroner
	Utg.	Innt.	Netto	Utg.	Innt.	Netto	
Frie inntekter							
Skatt		2 855 632	-2 855 632	2 782 604	-2 782 604		73 028
Eiendomsskatt		327 385	-327 385	325 000	-325 000		2 385
Rammetilskudd		2 474 937	-2 474 937	2 419 831	-2 419 831		55 106
Sum frie inntekter	0	5 657 954	-5 657 954	0	5 527 435	-5 527 435	130 519
Finansposter							
Utbytte		12 425	-12 425		17 700	-17 700	-5 275
Renter	141 296	30 100	111 196	136 452	24 506	111 946	750
Avdrag	300 050		300 050	333 933		333 933	33 883
Tap/Gevinst finansielle omløpsmidler	59 004	7 677	51 327		31 900	-31 900	-83 227
Overføring fra FREVAR KF		22 000	-22 000		22 000	-22 000	0
Kompensasjonstilskudd		10 231	-10 231		10 800	-10 800	-569
Kalkulatoriske inntekter inkl. indir.kostn.	-191 279		-191 279	-165 711		-165 711	25 568
Netto kapitalkostnader	309 070	82 433	226 637	304 674	106 906	197 768	-28 869
Til disposisjon drift	309 070	5 740 388	-5 431 318	304 674	5 634 341	-5 329 667	101 651
Fellestjenester	428 594	408 993	19 601	82 711	83 726	-1 015	-20 616
Kirketjenester	48 309		48 309	48 409		48 409	100
Kommunedirektørens sentrale staber	298 282	68 715	229 567	304 472	64 259	240 213	10 646
Tall Ships Races	3 208	805	2 402	2 500		2 500	98
SVIPR	3 652	3 652	0	3 658	3 658	0	0
Kultur, miljø og byutvikling	375 184	168 529	206 655	365 431	160 349	205 082	-1 573
Teknisk drift	1 393 350	845 283	548 067	1 300 122	800 496	499 626	-48 441
Utdanning og oppvekst	2 384 067	410 333	1 973 734	2 285 143	327 352	1 957 791	-15 943
Helse og velferd	3 250 553	847 570	2 402 983	3 028 662	650 430	2 378 232	-24 751
Sum tjenesteområder	8 185 198	2 753 880	5 431 318	7 421 108	2 090 270	5 330 838	-100 480
Over- og underskuddsansvar			0		1 171	-1 171	-1 171
Årets resultat	8 494 268	8 494 268	0	7 725 782	7 725 782	0	0

Note: 1) Positivt avvik = + og negativt avvik = -

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr. budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	2 474 937 324,00	2 419 831 000,00	2 446 065 000,00	2 509 490 860,00
2 Inntekts- og formuesskatt	2 855 631 823,53	2 782 604 000,00	2 517 000 000,00	2 531 703 593,66
3 Eiendomsskatt	327 385 300,06	325 000 000,00	325 000 000,00	272 940 523,69
4 Andre skatteinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	232 874 259,90	160 692 000,00	133 249 000,00	261 206 649,53
6 Overføringer og tilskudd fra andre	739 358 235,89	569 559 000,00	552 602 000,00	696 978 266,09
7 Brukerbetalinger	210 110 855,99	188 945 000,00	189 723 000,00	201 840 403,34
8 Salgs- og leieinntekter	780 217 129,07	787 722 000,00	788 632 000,00	690 955 864,94
9 Sum driftsinntekter	7 620 514 928,44	7 229 353 000,00	6 952 271 000,00	7 165 116 161,25
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	3 762 706 998,37	3 660 931 072,00	3 557 781 610,00	3 620 248 597,94
11 Sosiale utgifter	932 779 474,89	1 008 137 928,00	985 171 390,00	900 322 833,20
12 Kjøp av varer og tjenester	1 894 727 038,89	1 792 015 000,00	1 616 418 000,00	1 787 962 489,35
13 Overføringer og tilskudd til andre	551 081 664,29	461 000 000,00	416 633 000,00	550 688 851,09
14 Avskrivninger	395 871 253,52	0,00	0,00	371 651 318,00
15 Sum driftsutgifter	7 537 166 429,96	6 922 084 000,00	6 576 004 000,00	7 230 874 089,58
16 Brutto driftsresultat	83 348 498,48	307 269 000,00	376 267 000,00	- 65 757 928,33
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	31 683 395,09	25 426 000,00	25 426 000,00	26 056 595,24
18 Utbytter	12 435 782,00	17 770 000,00	17 770 000,00	6 795 608,00
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	- 51 326 807,38	31 900 000,00	36 900 000,00	44 098 918,33
20 Renteutgifter	141 835 004,74	136 452 000,00	136 452 000,00	109 751 993,46
21 Avdrag på lån	300 050 310,00	333 933 000,00	333 933 000,00	276 250 310,00
22 Netto finansutgifter	- 449 092 945,03	- 395 289 000,00	- 390 289 000,00	- 309 051 181,89
23 Motpost avskrivninger	395 871 253,52	0,00	0,00	371 651 318,00
24 Netto driftsresultat	30 126 806,97	- 88 020 000,00	- 14 022 000,00	- 3 157 792,22
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	14 153 119,00	14 153 000,00	0,00	1 571 217,41
26 Avsetninger til bundne driftsfond	38 008 182,62	13 326 000,00	463 000,00	50 692 107,24
27 Bruk av bundne driftsfond	- 64 150 973,13	- 44 703 000,00	- 22 791 000,00	- 70 300 242,46
28 Avsetninger til disposisjonsfond	42 116 478,48	6 380 000,00	13 000 000,00	96 646 000,00
29 Bruk av disposisjonsfond	0,00	- 77 176 000,00	- 4 694 000,00	- 81 766 874,41
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	30 126 806,97	- 88 020 000,00	- 14 022 000,00	- 3 157 792,22
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,00	0,00	0,00	0,00

Den første inneholder netto regnskap og budsjett per seksjon

Tall i 1000 kroner	Regnskap			Justert årsbudsjett			Avvik ¹⁾ i kroner
	Utq.	Innt.	Netto	Utq.	Innt.	Netto	
Frie inntekter							
Skatt		2 855 632	-2 855 632		2 782 604	-2 782 604	73 028
Eiendomsskatt		327 385	-327 385		325 000	-325 000	2 385
Rammetilskudd		2 474 937	-2 474 937		2 419 831	-2 419 831	55 106
Sum frie inntekter	0	5 657 954	-5 657 954	0	5 527 435	-5 527 435	130 519
Finansposter							
Utbytte		12 425	-12 425		17 700	-17 700	-5 275
Renter	141 296	30 100	111 196	136 452	24 506	111 946	750
Avdrag	300 050		300 050	333 933		333 933	33 883
Tap/Gevinst finansielle omløpsmidler	59 004	7 677	51 327		31 900	-31 900	-83 227
Overføring fra FREVAR KF		22 000	-22 000		22 000	-22 000	0
Kompensasjonstilskudd		10 231	-10 231		10 800	-10 800	-569
Kalkulatoriske inntekter inkl. indir.kostn.	-191 279		-191 279	-165 711		-165 711	25 568
Netto kapitalkostnader	309 070	82 433	226 637	304 674	106 906	197 768	-28 869
Til disposisjon drift	309 070	5 740 388	-5 431 318	304 674	5 634 341	-5 329 667	101 651
Fellestjenester	428 594	408 993	19 601	82 711	83 726	-1 015	-20 616
Kirketjenester	48 309		48 309	48 409		48 409	100
Kommunedirektørens sentrale staber	298 282	68 715	229 567	304 472	64 259	240 213	10 646
Tall Ships Races	3 208	805	2 402	2 500		2 500	98
SVIPR	3 652	3 652	0	3 658	3 658	0	0
Kultur, miljø og byutvikling	375 184	168 529	206 655	365 431	160 349	205 082	-1 573
Teknisk drift	1 393 350	845 283	548 067	1 300 122	800 496	499 626	-48 441
Utdanning og oppvekst	2 384 067	410 333	1 973 734	2 285 143	327 352	1 957 791	-15 943
Helse og velferd	3 250 553	847 570	2 402 983	3 028 662	650 430	2 378 232	-24 751
Sum tjenesteområder	8 185 198	2 753 880	5 431 318	7 421 108	2 090 270	5 330 838	-100 480
Over- og underskuddsansvar			0		1 171	-1 171	-1 171
Årets resultat	8 494 268	8 494 268	0	7 725 782	7 725 782	0	0

Note: 1) Positivt avvik = + og negativt avvik = -

1. Frie inntekter

Skatt
Rammetilskudd
Eiendomsskatt

2. Netto kapitalkostnader

Renter og avdrag
Utbytte
Overføring FREVAR KF

3. Drift

Seksjonenes netto driftsbudsjett

Den andre inneholder brutto inntekter og kostnader

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr. budsjett 2022	Regnskap 2021
<i>Driftsinntekter</i>				
1 Rammetilskudd	2 474 937 324,00	2 419 831 000,00	2 446 065 000,00	2 509 490 860,00
2 Inntekts- og formuesskatt	2 855 631 823,53	2 782 604 000,00	2 517 000 000,00	2 531 703 593,66
3 Eiendomsskatt	327 385 300,06	325 000 000,00	325 000 000,00	272 940 523,69
4 Andre skatteinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	232 874 259,90	160 692 000,00	133 249 000,00	261 206 649,53
6 Overføringer og tilskudd fra andre	739 358 235,89	569 559 000,00	552 602 000,00	696 978 266,09
7 Brukerbetalinger	210 110 855,99	188 945 000,00	189 723 000,00	201 840 403,34
8 Salgs- og leieinntekter	780 217 129,07	787 722 000,00	788 632 000,00	690 955 864,94
9 Sum driftsinntekter	7 620 514 928,44	7 229 353 000,00	6 952 271 000,00	7 165 116 161,25
<i>Driftsutgifter</i>				
10 Lønnsutgifter	3 762 706 998,37	3 660 931 072,00	3 557 781 610,00	3 620 248 597,94
11 Sosiale utgifter	932 779 474,89	1 008 137 928,00	985 171 390,00	900 322 833,20
12 Kjøp av varer og tjenester	1 894 727 038,89	1 792 015 000,00	1 616 418 000,00	1 787 962 489,35
13 Overføringer og tilskudd til andre	551 081 664,29	461 000 000,00	416 633 000,00	550 688 851,09
14 Avskrivninger	395 871 253,52	0,00	0,00	371 651 318,00
15 Sum driftsutgifter	7 537 166 429,96	6 922 084 000,00	6 576 004 000,00	7 230 874 089,58
16 Brutto driftsresultat	83 348 498,48	307 269 000,00	376 267 000,00	- 65 757 928,33
<i>Finansinntekter</i>				
17 Renteinntekter	31 683 395,09	25 426 000,00	25 426 000,00	26 056 595,24
18 Utbytter	12 435 782,00	17 770 000,00	17 770 000,00	6 795 608,00
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	- 51 326 807,38	31 900 000,00	36 900 000,00	44 098 918,33
20 Renteutgifter	141 835 004,74	136 452 000,00	136 452 000,00	109 751 993,46
21 Avdrag på lån	300 050 310,00	333 933 000,00	333 933 000,00	276 250 310,00
22 Netto finansutgifter	- 449 092 945,03	- 395 289 000,00	- 390 289 000,00	- 309 051 181,89
23 Motpost avskrivninger	395 871 253,52	0,00	0,00	371 651 318,00
24 Netto driftsresultat	30 126 806,97	- 88 020 000,00	- 14 022 000,00	- 3 157 792,22
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	14 153 119,00	14 153 000,00	0,00	1 571 217,41
26 Avsetninger til bundne driftsfond	38 008 182,62	13 326 000,00	463 000,00	50 692 107,24
27 Bruk av bundne driftsfond	- 64 150 973,13	- 44 703 000,00	- 22 791 000,00	- 70 300 242,46
28 Avsetninger til disposisjonsfond	42 116 478,48	6 380 000,00	13 000 000,00	96 646 000,00
29 Bruk av disposisjonsfond	0,00	- 77 176 000,00	- 4 694 000,00	- 81 766 874,41
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	30 126 806,97	- 88 020 000,00	- 14 022 000,00	- 3 157 792,22
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,00	0,00	0,00	0,00

1. Brutto inntekter

Skatt, rammetilskudd, eiendomsskatt
Overføringer/tilskudd fra stat og andre
Brukerbetalinger
Salgs- og leieinntekter

2. Brutto driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter
Kjøp av varer og tjenester
Overføring og tilskudd til andre
Avskrivninger

3. Finansposter

Renter og avdrag
Utbytte
Avkastning finansposter

1. Frie inntekter

Skatt

Rammetilskudd

Eiendomsskatt

2. Netto kapitalkostnader

Renter og avdrag

Utbytte

Overføring Frevar

3. Drift

Seksjonens netto driftsbudsjett

Skatt og rammetilskudd er de desidert største kildene til finansiering av en kommune

Tall i 1000 kroner	Regnskap			Justert årsbudsjett			Avvik ¹⁾ i kroner
	Utg.	Innt.	Netto	Utg.	Innt.	Netto	
<i>Frie inntekter</i>							
Skatt		2 855 632	-2 855 632		2 782 604	-2 782 604	73 028
Eiendomsskatt		327 385	-327 385		325 000	-325 000	2 385
Rammetilskudd		2 474 937	-2 474 937		2 419 831	-2 419 831	55 106
Sum frie inntekter	0	5 657 954	-5 657 954	0	5 527 435	-5 527 435	130 519

- **Skatt:** I all hovedsak kommer kommunenes skatteinntekter i form av inntekts- og formuesskatt fra personlige skattytere.
- **Rammetilskudd:** Inntektssystemet: Rammefinansieringsprinsipp, der staten fastsetter rammene, mens kommunestyrene prioriterer hvordan inntektene skal brukes. Todelt system:
  1. Skatteutjevning, hvor skattesterke kommuner overfører deler til skattesvake kommuner.
  2. Utgiftsutjevning, hvor hver kommune får beregnet et behov.
- **Eiendomsskatt:** Eneste skatt hvor kommunen selv setter skattesats og inntekt, innenfor lovgitte rammer.

Alle finansposter del av driftsregnskapet, og renter og avdrag reduserer tilgjengelige midler til annen drift

<i>Finansposter</i>							
Utbytte		12 425	-12 425		17 700	-17 700	-5 275
Renter	141 296	30 100	111 196	136 452	24 506	111 946	750
Avdrag	300 050		300 050	333 933		333 933	33 883
Tap/Gevinst finansielle omløpsmidler	59 004	7 677	51 327		31 900	-31 900	-83 227
Overføring fra FREVAR KF		22 000	-22 000		22 000	-22 000	0
Kompensasjonstilskudd		10 231	-10 231		10 800	-10 800	-569
Kalkulatoriske inntekter inkl. indir.kostn.	-191 279		-191 279	-165 711		-165 711	25 568
Netto kapitalkostnader	309 070	82 433	226 637	304 674	106 906	197 768	-28 869

- **Utbytte, og overføring FREVAR KF:** Utbytte fra selskaper kommunen har eierandeler i, samt eventuell overføring fra det kommunale foretaket (som formelt er en del av Fredrikstad kommune).
- **Renter og avdrag:** Renter og avdrag på kommunens lån og innskudd.
- **Finansielle omløpsmidler:** Avkastning på plasserte finansielle omløpsmidler.
- **Kompensasjonstilskudd:** Gammel ordning dekket renter/avdrag omsorgsboliger og sykehjem fra stat.
- **Kalkulatoriske inntekter:** Renter og avdrag som dekkes gjennom tjenestemottaker (selvkost) og stat.

Om lag 85 prosent av kommunens penger går til tjenester innen utdanning/oppvekst og helse/velferd

Fellestjenester	428 594	408 993	19 601	82 711	83 726	-1 015	-20 616
Kirketjenester	48 309		48 309	48 409		48 409	100
Kommunedirektørens sentrale staber	298 282	68 715	229 567	304 472	64 259	240 213	10 646
Tall Ships Races	3 208	805	2 402	2 500		2 500	98
SVIPR	3 652	3 652	0	3 658	3 658	0	0
Kultur, miljø og byutvikling	375 184	168 529	206 655	365 431	160 349	205 082	-1 573
Teknisk drift	1 393 350	845 283	548 067	1 300 122	800 496	499 626	-48 441
Utdanning og oppvekst	2 384 067	410 333	1 973 734	2 285 143	327 352	1 957 791	-15 943
Helse og velferd	3 250 553	847 570	2 402 983	3 028 662	650 430	2 378 232	-24 751
Sum tjenesteområder	8 185 198	2 753 880	5 431 318	7 421 108	2 090 270	5 330 838	-100 480

- **Fellestjenester:** En betydelig andel av posten er knyttet til pensjonsregnskapet i kommunen.
- **Kirketjenester:** Kommunen har et finansieringsansvar overfor Den norske kirke.
- **Driftsseksjonene:** Viser både brutto og netto tildelte rammer, og faktisk regnskap, for kommunens drift, fordelt på seksjoner/kommuneområder.
Inntektene kommer eksempelvis fra selvkostområdet, fra egenbetaling for barnehage, SFO, kulturskole, hjemmehjelp og sykehjem, fra parkering, og fra overføringer og refusjoner fra staten.

1. Brutto inntekter

Skatt, rammetilskudd, eiendomsskatt
Overføringer/tilskudd fra stat og andre
Brukerbetalinger
Salgs- og leieinntekter

2. Brutto driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter
Kjøp av varer og tjenester
Overføring og tilskudd til andre
Avskrivninger

3. Finansposter

Renter og avdrag
Utbytte
Avkastning finansposter

I budsjett 2024 er brutto driftsinntekter på litt over 8 milliarder kroner

	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr. budsjett 2022	Regnskap 2021
<i>Driftsinntekter</i>				
1 Rammetilskudd	2 474 937 324,00	2 419 831 000,00	2 446 065 000,00	2 509 490 860,00
2 Inntekts- og formuesskatt	2 855 631 823,53	2 782 604 000,00	2 517 000 000,00	2 531 703 593,66
3 Eiendomsskatt	327 385 300,06	325 000 000,00	325 000 000,00	272 940 523,69
4 Andre skatteinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	232 874 259,90	160 692 000,00	133 249 000,00	261 206 649,53
6 Overføringer og tilskudd fra andre	739 358 235,89	569 559 000,00	552 602 000,00	696 978 266,09
7 Brukerbetalinger	210 110 855,99	188 945 000,00	189 723 000,00	201 840 403,34
8 Salgs- og leieinntekter	780 217 129,07	787 722 000,00	788 632 000,00	690 955 864,94
9 Sum driftsinntekter	7 620 514 928,44	7 229 353 000,00	6 952 271 000,00	7 165 116 161,25

- **Frie inntekter:** Rammetilskudd, skatt og eiendomsskatt. Utgjør ca. 70-75 % av kommunens inntekter.
- **Overføringer og tilskudd stat:** Integreringstilskudd flyktninger og særtilskudd til enslige mindreårige flyktninger (EMF) betydelig andel.
- **Overføringer og tilskudd andre:** Sykelønnsrefusjon om lag 180 MNOK, mva-refusjon drift om lag 120 MNOK og fra stat 220 MNOK, hvor stor andel er refusjoner til helse- og velferdstjenester.
- **Brukerbetalinger:** Tjenester som barnehage, SFO, kulturskole, hjemmehjelp og sykehjem.
- **Salgs- og leieinntekter:** Om lag 500 MNOK er mva-refusjon for VAR-området, og 150 MNOK er fra utleie av boliger, lokaler og festeavgifter.

Om lag 65 prosent av kommunes driftsutgifter går til lønn og sosiale kostnader til egne ansatte

<i>Driftsutgifter</i>				
10 Lønnsutgifter	3 762 706 998,37	3 660 931 072,00	3 557 781 610,00	3 620 248 597,94
11 Sosiale utgifter	932 779 474,89	1 008 137 928,00	985 171 390,00	900 322 833,20
12 Kjøp av varer og tjenester	1 894 727 038,89	1 792 015 000,00	1 616 418 000,00	1 787 962 489,35
13 Overføringer og tilskudd til andre	551 081 664,29	461 000 000,00	416 633 000,00	550 688 851,09
14 Avskrivninger	395 871 253,52	0,00	0,00	371 651 318,00
15 Sum driftsutgifter	7 537 166 429,96	6 922 084 000,00	6 576 004 000,00	7 230 874 089,58

- **Lønn og sosiale utgifter:** Lønn, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader o.l. knyttet til faste ansatte i Fredrikstad kommune.
- **Kjøp av varer og tjenester:** Består av en rekke poster, noen av de største er:
  - Overføring private barnehager 410 MNOK, kjøp av helsetjenester om lag 170 MNOK, energi 160 MNOK, eksterne vikarer 160 MNOK, utgifter til lokaler 150 MNOK, kjøp fra FREVAR 110 MNOK, vedlikehold, drift og serviceavtaler 80 MNOK, basistilskudd leger MNOK 60, transportmidler 55 MNOK og matvarer 50 MNOK.
- **Overføringer til andre:** Sosiale stønader om lag 190 MNOK, mva-kompensasjon 120 MNOK, overføring kirken 50 MNOK, overføring private 50 MNOK, tilskudd lag og foreninger 30 MNOK.

Utgifter til renter og avdrag utgjør hoveddelen av finanspostene i kommunen

<i>Finansinntekter</i>				
17 Renteinntekter	31 683 395,09	25 426 000,00	25 426 000,00	26 056 595,24
18 Utbytter	12 435 782,00	17 770 000,00	17 770 000,00	6 795 608,00
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	- 51 326 807,38	31 900 000,00	36 900 000,00	44 098 918,33
20 Renteutgifter	141 835 004,74	136 452 000,00	136 452 000,00	109 751 993,46
21 Avdrag på lån	300 050 310,00	333 933 000,00	333 933 000,00	276 250 310,00
22 Netto finansutgifter	- 449 092 945,03	- 395 289 000,00	- 390 289 000,00	- 309 051 181,89
23 Motpost avskrivninger	395 871 253,52	0,00	0,00	371 651 318,00
24 Netto driftsresultat	30 126 806,97	- 88 020 000,00	- 14 022 000,00	- 3 157 792,22

- **Finansposter:** Som i foregående, men spesifisert litt annerledes i oppsett.
- **Motpost avskrivninger:** Utligner utgiften vist i foregående bilde.
- **Netto driftsresultat:** Resultatet kommunen sitter igjen med når alle årets inntekter og utgifter er gjort opp. Resultatet er til disposisjon, og vil være egnet til engangstiltak og egenkapital til investeringer for å unngå 100 prosent lånefinansiering.

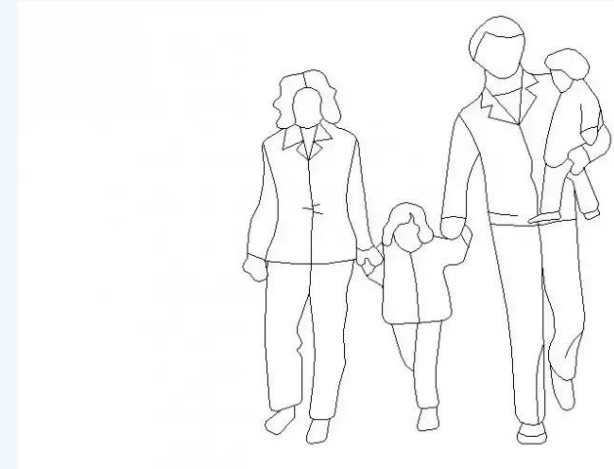
Til slutt, en liten oppfordring og et lite råd.....

.....når det blir for komplisert; gå alltid tilbake til sunn fornuft – tenk enkelt og tenk privatøkonomi.

Møt mine venner – Lars og Hannah, og deres to barn

- Lars og Hannah har til sammen 1.000.000 kroner i årsinntekt; 650.000 etter skatt. De bor i enebolig med boliglån, og har også lån på bilen. Det må påregnes en del vedlikehold og noe gradvis oppgradering av boligen, og etter hvert ser de et behov for en billig bil nr. 2, for å få logistikken til å gå opp. På lengre sikt drømmer de om å kjøpe seg en hytte på fjellet, men egenkapitalkravet på fritidseiendom i Norge er 25 prosent.
- Etter at alle de dagligdagse kostnadene er trukket fra, og lån og avdrag på hus og bil er betalt, sparer de til sammen 4.000 kroner hver måned til en sparekonto. Dette gjør de fordi de ser at de snart må ha ny vaskemaskin, sofaen begynner å bli nedslitt, og de ser at de ikke får 100 prosent lån til en bil nr. 2, men må stille opp med en del egenkapital. Så var det hyttedrømmen da.....
- De har allerede tatt opp noe kredittkortgjeld, og har et forbrukslån etter at de måtte utbedre en vannskade, og hvor de ikke fikk låne mer på huset til dette.

**Oppsummert så er det egentlig
veldig enkelt:**

**Kostnadene kan ikke være større
enn inntektene!**